

Po sv. maši-zadušnici smo babico pokopali. Ko je jela padati prst na mrtvaško rakev in so votli odmevi prihajali iz groba, sem začutil prvo gorje v svoji mladi duši. Zdelo se mi je, kakor da me kdo zbada z iglo v srce. In zaplakala je moja duša, in zaihteli so vsi pogrebci. Ni bilo treba babici nagrobnega govora, s katerim bi kdo hvalil rajnico in poveličeval njene vrline.

Ne, ona je bila vsakomur v vasi osebno in duševno znana. Zato je pa plakala cela dolina za njo . . .

Nobenega dogodka se tako natanko ne spominjam iz svojih otroških let kakor ravnokar opisanega. In temu se tudi ni čuditi.

Saj je bila mila mi babica vedno ob moji strani. Negovala me je, učila moliti in ljubiti, kar je dobro in lepo. Vcepljala mi je s svojimi besedami in svojimi dejanji v moji najnežnejši, najpristopnejši in najdovzetnejši mladosti pravo in čisto pobožnost ter mi vlivala v srce ljubezen do Boga, do domačih in do domovine.

S svojimi lepimi in za mladež tako zanimivimi pravljicami pa mi je bistrila mladega duha ter mi kar sipala z njimi svežost in gibčnost misli v srce.

Vse to je torej bilo, da sem prvič v svojem življenju občutil nekaj groznega. Trpela je prvokrat moja duša takrat.

Svet in drag mi je bil še vsakokrat spomin na umrlo babico. Tudi danes, ko pišem te skromne vrstice o njej, mi je svet njen spomin. Želim ji iz dna duše: ‚Bog ji daj večni mir! Pa upam, da ga že davno uživa!

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Mesto Tiberija leži ob zahodni obali čez pet ur dolgega, do dve uri pa širokega genezareškega jezera. To jezero se je imenovalo prej tudi galilejsko ali tiberijsko morje. Prebivalci so večinoma Judje; pet tisoč jih štejejo poleg šeststo Turkov in petsto kristjanov. Kaj neugodno mi je bilo pri srcu, ko sem stopal zvečer s par tovariši po ozkih tiberijskih ulicah, sluteč, da sem med samimi sovražniki kristjanov. Po večerji v gostoljubnem frančiškanskem gostišču smo se podali na ravno streho gostišča in prisluškovali šumljajočim valčkom. Naši pevci pa so jim zapeli slovenski pozdrav: Po jezeru . . . in dodali še to in drugo našo pesem.

Drugo jutro sem bil navsezgodaj v žagradu, da opravi presveto daritev na onem mestu, kjer je izročil Gospod Petru oblast, da naj pase njegove ovce in njegova jagnjeta. Samostanski brat, čisto črnega obraza, sivih las in kratke sive brade — doma je doli v Abesiniji, v Menelikovi državi — me prijazno vpraša v francoščini, če sem pripravljen maševati,

in pripravi vse potrebno. Cerkvica sv. Petra ima sicer pet oltarčkov, vendar ni tolika in tako opremljena kot cerkve, ki smo jih obiskali dozdej. Na dvorišču pred cerkvijo je pa na prestolu soha sv. Petra, kot se časti v Rimu in je tudi v patriarhalni cerkvi v Jeruzalemu. Čudil sem se, da se je ob njegovem podstavku prekopicovalo celo gnezdo mladih mačic, dočim jih do sedaj še nisem naletel nikjer v Sv. deželi.

Do šeste ure smo opravili vsi svoje dolžnosti. Potem smo pa posedli v dva čolniča in se prijetno prepeljali v sedemčetrturni vožnji v „Jezusovo mesto“ Kafarnaum. To vožnjo po jezeru, kjer se je tolikokrat vozil Gospod, smemo pač prištevati med najlepše ure našega potovanja. Jezero je bilo mirno, naši veslarji so pa delali, kot bi šlo za življenje. Seveda ne radi nas, temveč, ker so se kosali s tovariši v drugem čolnu, in so jih tudi vrlo premagali.

Kafarnaum — nekdej ljubljeno Jezusovo mesto — je danes razvalina. Samo dvoje ali troje človeških bivališč, drugo je groblja. Frančiškanski brat, ki je bil prej med svetom arhitekt, biva ondi v lični hišici in proučava ostanke in izkoptine one slavne shodnice, v kateri je Gospod najprej obljubil, da bo dal svoje meso in kri v dušno hrano.

Zavzel sem se nad velikanskimi podstavki mogočnih stebrov. Njih odlomki leže razmetani po prostranem stavbišču. Dozdej sem si predstavljal shodnice le kot navadne hiše; zdaj pa vidim, da so bile to velikanske in mogočne stavbe.

Shodnico v Kafarnaumu upajo odkopati in na onem mestu postaviti lepo katoliško cerkev. Tu naj bi bil vedno hranjen oni kruh, ki je prišel iz nebes in je bil na tem pomenljivem kraju prvič obljubljen.

Dobro uro smo se pomudili pri prijaznem frančiškanskem bratu, ki nam je razkazal vse ondotne znamenite izkoptine in nam tudi gostoljubno postregel s kozarcem hladilne pijače. Rad bi bil šel gledat še Jordan, ki priteka tu blizu v jezero in reže svojo pot ob deževju po sredi tako, da se pozna njegov tek, toda čas nam je bil tako natanko umerjen, da sem se moral odreči ti svoji želji.

Ko smo se vračali, se vsedem na samotno mesto v čolnu in obrnjen nazaj proti razvalinam Jezusovega mesta se zatopim v takele misli: Kafarnaum, Jezusovo mesto — ali ni podoba naše mladine? Ali ni mladina Jezusovo mesto, kamor želi priti in res pride v podobi kruha pri svetem obhajilu. Kafarnaum, nekoč Jezusovo mesto, zdaj tako razsuto in razdejano? Ali ni bil tudi ta in oni mladenič, ki je sedaj tako hudoben in razuzdan, nekdej ljubeznivo Jezusovo mesto, kamor je prihajal tolikokrat v sv. obhajilu in v njem prebival vedno s svojo milostjo. Kafarnauma ni več; samo še nekaj ostankov. Onega ljubkega dečka pa tudi ni več; samo ostanki prvega sv. obhajila so še; spominček v knjižici ali podobica v okvirju na steni. Kako žalostno se ozirajo ti spominki na nekdej tako angelskega, zdaj pa tako razdejanega mladenčka! Ali bi se ne dalo na spominku prvega sv. obhajila postaviti zopet mesto Jezusovo v srcu propale mladine, kot upajo postaviti na ostankih shodnice novo bivališče Gospodu?

Iz te misli se mi porodi druga: Po ti jezerski gladini je stopal Gospod kot po suhem. Tudi Peter je želel k njemu po vodi. Gospod mu veli in on stopi pogumno, in šlo je dobro. Pridrvi pa val, Peter se zboji in v strahu se jame pogrezati. Krikne k Gospodu, on pristopi in izvleče Petra iz vode. Nestalna jezerska gladina je podoba našega življenja. Gledamo in zaupamo na Jezusa, tedaj nam gre dobro. Pride nevarnost, kličemo Gospoda, tedaj nam pomore. Pozabimo Jezusa, tedaj se pogreznemo v pogubo.

Mladina, glej in zaupaj na Jezusa, ne izgubi ga iz oči tudi v nevarnosti ne! Tedaj boš stopala z njim na valovih življenja, sicer te pa zajamejo in ugonobe.

Med takimi in enakimi mislimi smo bili pred enajsto uro v Tiberiji. Ker ondi za nas ni bilo druge zanimivosti kot cerkev sv. Petra in samostan, zato smo ostali v gostišču. Ondi sem opazoval skozi okno, čez prav ozko ulico, Turka, kako je držal svoj strogi post r a m a z a n. Kar na tleh je imel postlano. Vkljub hudi vročini, ker leži Tiberija 208 m pod gladino sredozemskega morja, je bil dobro zavit in odet in v nemirnem spanju je daroval Alahu svoj post. Mi se nismo menili za turški post, zato smo se opoldne dobro okrepcali in podprli za nadaljno potovanje in kakor, se je pokazalo pozneje, smo storili prav.

Ko udari ura eno popoldne, se poslovimo od prijazne hiše in od prijaznih njenih prebivalcev in jo mahujemo po isti cesti, po kateri smo pridrvili v Tiberijo, zopet počasi nazaj. Še dolgo, dolgo smo občudovali nebeško milino jezera, nad katerim je tolikokrat počivalo Gospodovo oko, dokler nam ni izginilo za robom visoke puščave pod goro osmerih blagrov. Ob tretji uri smo dospeli do vasi Lubije. Ondi nas je že čakala, kakor zmenjeno in naročeno, konjska karavana. Izlezemo iz voz in kar tam sredi njive, ki je bila pa prazna prav do suhe prsti, smo si kot na semnju izbrali vsak svojega „arabca“. Ker mi ni prizadel moj beli osel na poti v Emavs nič hudega, zato sem si izbral tudi zdaj belca in ga zajahal brez strahu, kajti videlo se mu je, da mu ne manjka veliko, da bi ne bil „Abrahama videl“.

Prav prijetna ta ježa ni bila. Ne vem, ali sem bil jaz jezdec prve vrste od zadej šteto, ali pa je bil „arabec“ že „življenja sit“. Posebno postavila se nisva na celi poti ne. Od vasi Lubije smo jezdili kaki dve uri po kameniti stezi med poljem — seveda tedaj popolno praznim — sedaj nekoliko gor in zopet nekoliko dol, dokler nismo prišli v dolinico med nizko grmičje v podnožje gore Tabor. Nekako plašno sem se oziral ondi pod Taborom na mrkle postave ondotnih beduinov, ki so stali pred svojimi šotorički iz črnega blaga. Ako bi bil sam, gotovo bi bil prišel brez srajce na Tabor. So že gledali tako, da jim ni bilo dosti „štupati“.

Zadnjo uro našega pota smo jezdili navzgor po prav dobro napetem potu. Gora je še dosti porastla z vsakovrstnim grmovjem. Semtertja stoje tudi višja košata drevesa.

Ura je bila šest. Solnce je ravno zahajalo, ko je prispela naša karavana vrh gore Tabor. Gora Tabor je, kakor sem že omenil, kot ogromna štula

ponošenega klobuka in zatorej je na vrhu dokaj velika, nekotika napeta ravnina. Gori sta dva samostana s svojima cerkvama, katoliški in grško-razkolni. Naša pot je šla seveda h katoliškemu. Še preden sem dospel do samostana, sem razjahal svojega belca, ne vem komu v večje veselje, sebi ali njemu. To pa vem, da sem si jaz komaj nekoliko poravnal skrivljene noge in pošteno napel prsni koš, ko sem priracal pred duri samostana.

Človek je navajen, preden stopi v hišo, da pogleda, koliko je številka nad vratmi. Tudi jaz sem se kar tako nevede ozrl tja gor nad duri. Pa namesto številke sem uzrl tole svetopisemsko besedilo: Venite seorsum, requiescite pusillum — umeknite se, in se odpočijte nekoliko! No, ta je pa pametna kakor nalašč za nas. Triurna ježa nevajemu jezdecu po takih potih res zahteva odpočitka. Bistra glava, ki se je spomnila teh na tem mestu tako primernih besedi Gospodovih. Pogumni smo prestopili prag hiše, ki nosi tako ljubezniv napis.

Naše okrepčilo pa ni bilo dolgo. Vleklo nas je v cerkev. Na njenem pročelju stoji zapisano: Hic Filius Dei dilectus transfiguratus est — Tu se je izpremenil Sin božji. V cerkvici smo opravili litanije presv. Srca Jezusovega z blagoslovom. Seveda se je na tem pomenljivem mestu prvič čul slovenski jezik pri javni službi božji. Cerkvica ni velika, podobna našim podružnicam, toda čedna in snažna. V velikem oltarju je slika zgodbe, ki se je vršila ondaj. Izmed drugih oltarjev jih stoji par v zakristiji, da morejo priti duhovniki prej na vrsto s sv. mašo, kadar obišečejo v večjem številu ta kraj.

Tabor se dviga 610 *m* nad morsko gladino, zato smo uživali čistejši in hladnejši zrak. Drugo jutro po cerkvenem opravilu pa najlepši razgled kar si ga morete misliti. Ker stoji tabor na samem, je na njem odprt razgled na vse strani.

Proti severu ponosni Libanon, na levo od njega pa se blišči na višavi mesto Safed, pač menda evangelijsko „mesto na gori“, mesto Nazaret in gornji del genezareškega jezera; proti jugu pa gore Hermon, Gelboe, Karmel, ki se razteza tja proti zahodu, do sredozemskega morja; pred njim pa velikanska planjava Ezdrelonska.

Zanimiva je razvalina stare cerkve in samostana, ki nam jo je razkazoval prijazen frančiškan. Med drugimi znamenitostimi je vzbujal posebno pozornost mal oltarček, ki so ga odkopali l. 1873. Prej je bil zasut stoletja in stoletja ter je ostal popolnoma nepoškodovan, da se še zdaj lahko mašuje na njem.

Prav zadovoljni smo se poslovili ob sedmi uri zjutraj od te sv. gore. Ob potu stoji neka mala podrtina. Spremljajoči frančiškan nas opozori nanjo in pripomni, da je to mesto, kjer je Zveličar rekel trem apostolom: „Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov ne vstane od mrtvih.“

Pod goro smo zopet zajahali in jo udarimo čez hribe v Nazaret. Pot nas je vodila vedno po strmem, močno kamenitem kraškem svetu. Na njem so nas zvedavo opazovali s povzdignjeno glavo mnogi črni kuščarji. Skoro na vsaki drugi skali je čepel kateri, ki se je ob našem bližanju splazil nazaj v varno zavetje.

Po dobri triurni ježi smo rešili sebe in vsega hudega vajene konje nadaljne muke v samostanu usmiljenih bratov v Nazaretu. Res usmiljeni bratje so vedeli, da utruji in užeja Evropejca taka jutrovska pot. Zato so nam preskrbeli odpočitka in hladila. Našega rojaka br. Vilibalda ni bilo ravno doma. Opravljaj je namreč v Nazaretu svoje zdravniške posle, zato smo odšli tudi mi kmalu v mesto. Samostan stoji namreč skoro izvun mesta. Dobili smo brata Vilibalda in ga preprosili, da je šel z nami obedovat v frančiškansko gostišče. Mnogo sva govorila o ondotnih razmerah. Težavno je delovanje med onimi ljudmi. Silno nesnažni so. Raditega je mnogo boleznih med njimi. Zdravijo jih bratje brezplačno. Tudi zdravila zahtevajo bolniki zastoj. Naposled bi pa želeli še „bakšiš“ za to, da se pridejo zdraviti. Ko smo bili v Nazaretu, je jelo polahko deževati. Mislil sem si: pač so veseli ljudje dežja po toliki vročini in po suši. Toda reklo se mi je, da se takega dežja ustrašijo, ker ga je premalo, da bi odnesel vso nesnago iz mesta in bi jo le toliko zmočil, da bi se potem parila in razširjala bolezen. Ta njihova želja se jim je izpolnila. Čez pet minut ni bilo o dežju ne duha ne sluha. Pa tudi po samostanih ne more vladati tisto prisrčno prijateljstvo kot pri nas, ker pridejo gospodje od vseh štirih vetrov in izmed vseh narodov. Sv. vera jih sicer družijo k plodonosnemu in človekoljubnemu delovanju; toda razlika jezika in krvi je le ovira iskrenega prijateljstva, ker so drugdrugemu vendar le tujci.

Preden se ločimo od Nazareta, naj vam povem, kako sem opazoval šolarje pri sv. maši.

Kakih 12 — 16 dečkov je bilo. Učitelj menda je bil, ki jih je pripeljal v parih v cerkev Marijinega oznanjenja. Najprej so se vstopili lepo v vrsti, ravni kot sveča, roke prekrižane na prsih. Ko se začne sv. maša, ploskne učitelj narahlo, in vsi se spuste na kolena. Ko mašnik odmoli nastopne molitve, ploskne učitelj zopet, in tedaj se vsedejo in sede „po turško“ s prekrižanimi nogami do evangelija, na znamenje učiteljevo pa vstanejo. Tako se vrši celo mašo zdaj klečanje, zdaj stanje in sedenje. Kedar dečki stojijo ali kleče, imajo roke prekrižane na prsih. Od povzdigovanja do zauživanja pa drže roke razprostrte kot mašnik pri altarju. Čudil sem se temu redu in tej natančnosti, ki se je priučili turški otroci v katoliških šolah.

Približal se je najbolj genljiv trenotek vsega potovanja. Ločiti se je bilo treba od Nazareta. Poldne je bilo, ko smo se zopet zbrali na kraju Marijinega oznanjenja. Zvon se je oglasil, na glas smo molili „angelovo češčenje“ v svojem materinem jeziku. Po molitvi pa se je oglasila za slovo ona ljubka pesem Marijina:

Veš, o Marija, moje veselje?
Veš moje želje, ljubil bi te,
zmeraj pri tebi hotel bi stati,
ljubljeni mati, zavrzi me ne!

Solze v naših očeh so pričale, kaj se nam je godilo v srcu. Le težkih korakov smo se ločili od tega tako ljubega mesta, mesta Marijinega!

